

WSTĘP

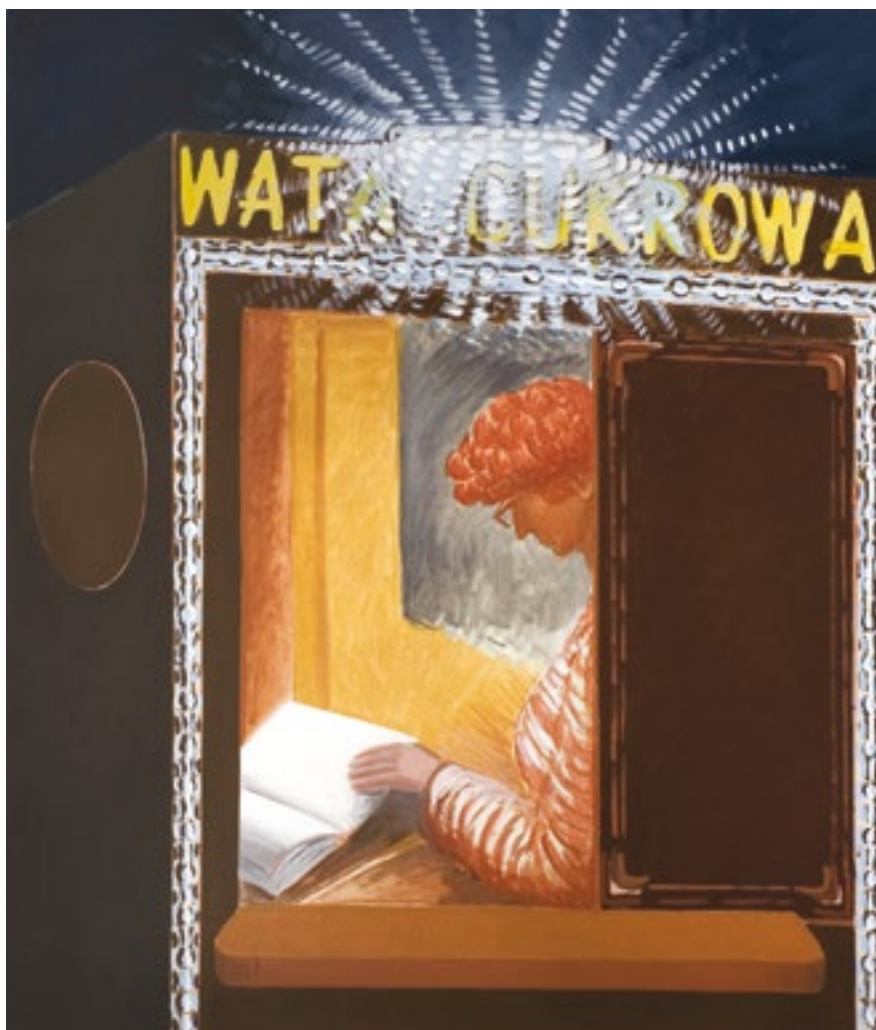
Prace Jarosława Modzelewskiego zaprezentowane w Galerii Arttrakt na wystawie „Dlaczego czas mija, dlaczego mija czas?” reprezentują nurt w twórczości artysty poświęcony człowiekowi i jego egzystencji, relacjom między tym, co w niej jednostkowe, a tym, co ogólne. Tytułowy mijający czas w malarstwie Modzelewskiego paradoksalnie ulega zamrożeniu: pojedyncze kadry rzeczywistości – zwyczajne zdarzenia dotyczące zwyczajnych ludzi – dzięki charakterystycznej, lapidarnej formule malarskiej nabierają ponadjednostkowego charakteru; pozornie niewiele znaczące czynności zdają się trwać wiecznie. Z tych uproszczonych, ukazanych za pomocą wyrazistych plam barwnych fragmentów codzienności wyzierać zaczyna wymiar transcendencji – obecny nie tylko w tym, co podniosłe i religijne, lecz także w tym, co trywialne.

Wielu z nas zna to uczucie ze swojego własnego doświadczenia – osobliwy niepokój, towarzyszący tym chwilom, kiedy czas zdaje się zamierać, a my doświadczamy jedyne w swoim rodzaju odczucia istnienia tu i teraz. To może dopaść człowieka wszędzie; czasem zjawia się wywołane nagłym przerażeniem albo równie niespodziewanym zachwytem, może też uderzyć kiedy po prostu stoimy na przystanku autobusowym, wybieramy kalafiory w warzywniaku albo wyprowadzamy psa. *C'est la vie*. Czy to jest właśnie życie? Kiedy wszystko, nawet oddech, na sekundę ustaje, powstaje wrażenie, że pod podszewką rzeczywistości znajduje się coś jeszcze, że w banalnym wydarzeniu kryje się „coś więcej”. Coś prześwieca. Jest cicho, bo zamrożenie oznacza bezruch, bezruch – brak drgań, a bez drgania nie ma dźwięku. Może jest to cisza przed burzą, oddech przed. Dla większości z nas – w tym życiu, na tym świecie – nie ma i nie będzie innego wymiaru, dane nam jest tylko to kalekie doświadczenie – przebłyski i przeczucia, które na chwilę rozrywają i unieruchamiają czas. Zamrożone w kadrze postaci na obrazach Modzelewskiego mimo pewnych pozorów indywidualności (która definiowana jest niejako „czasownikowo”, poprzez wykonywane czynności – to pani, która wraca z zakupów, a to pani, która pcha taczkę) są w gruncie rzeczy jedynie znakami oznaczającymi człowieka jako takiego, a nie konkretną istotę ludzką. Kukielkowate, trochę martwe, trochę żywe, wywołują u patrzącego pewien dyskomfort. Oszczędny i precyzyjny język form, oczyszczenie z detali, silne kontrasty kolorystyczne, ostre zderzenia nienaturalnie jarzących się plam barwnych – wszystkie te cechy malarstwa Modzelewskiego budują charakterystyczne odczucie dziwności, nienaturalności ukazanego świata – świata tak mocno przecież osadzonego w obserwacji dnia codziennego, w potocznym doświadczeniu. Wszystko to staje się bardziej wyraźne nocą – spora część prezentowanych w ramach wystawy prac to nokturny – dziwność potęguje się w sztucznym świetle. Światło lamp i reflektorów rodzi skojarzenia ze sceną, z pradawnym toposem *theatrum mundi*.

Czas. Nieczuły, nieubłagany – takim go postrzegamy – obojętny na nas jak natura i przedmioty, z którymi on sam zdaje się obchodzić inaczej. Natura się nie buntuje, natura nie walczy z czasem; czas natury jest czasem cyklicznym i nie istnieje w nim śmierć. Przedmioty starzeją się wolniej. Przy odpowiednich warunkach trwania – zakonserwowane w ziemi, w piaskach pustyni, w lodowcach, w muzealnych gablotach – mogą pozostać niezmiennie tysiące lat. My męczymy się z naszym czasem linearnym, od narodzin do śmierci, z następującymi po sobie klatkami, życiem-filmem, który w ostatnich chwilach podobno wyświetli nam się przed oczami w przyspieszonym tempie. Dlaczego czas mija? Czy w ogóle mija? Może ostatecznie jest tylko koncepcją, jedną z tych, bez których nasze umysły nie uniosłyby ciężaru rzeczywistości.

Joanna Kaźmierczak

Budka
tempera żółtkowa na płótnie, 160cm x 135cm, 2015

Regina
tempera żółtkowa na płótnie, 160cm x 135cm, 2015

Starsze panie przed swoimi ogródkami
tempera żółtkowa na płótnie, 135cm x 160cm, 2015

Urania
tempera żółtkowa na płótnie, 160cm x 135cm, 2015

Jarosław Modzelewski

(ur. 1955) – malarz, rysownik, pedagog, profesor warszawskiej ASP; uznawany za jedną najbardziej znaczących osobistości polskiej sztuki współczesnej.

W latach 1975-1980 studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie pod kierunkiem Stefana Gierowskiego. W 1982 roku rozpoczęła swoją działalność Gruppa – współtworzona przez Modzelewskiego (obok Ryszarda Grzyba, Pawła Kowalewskiego, Włodzimierza Pawlaka, Marka Sobczyka i Ryszarda Woźniaka) formacja artystyczna, w której działaniach uczytelniły się zarówno polityczne napięcia czasów stanu wojennego jak i kontestacja postawangardowej sztuki, coraz bardziej przyjmującej formę skostniałego akademizmu. W latach 1984-1988 Modzelewski był również współwydawcą tworzonego przez członków Gruppy pisma “Oj, dobrze już”.

Od 1982 pracuje jako pedagog na macierzystej uczelni. Jego prace znajdują się w m.in. w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie, Krakowie i Poznaniu, Narodowej Galerii Sztuki Zachęta, Muzeum Sztuki w Łodzi oraz w kolekcjach prywatnych w Polsce i za granicą.

WYSTAWY “WYBÓR”:

- 1989 – “Tato, rączki to ludziki! Tato, rączki to armatki!”, Galeria Zderzak, Kraków
- 1992 – “Kunst, Europa”, Bonner Kunstverein, Bonn
- 1995 – “Nie dosyć, że kalectwo, to w dodatku wieczność”, Galeria Zderzak, Kraków
- 1996 – “Andrzej Wróblewski - Jarosław Modzelewski”, Galeria Zderzak, Kraków
- 1997 – “Okolice pracowni na peryferiach”, Galeria Zderzak, Kraków
- 1999-2000 – “Aspects - Positions. 50 Years of Art in Central Europe”, Wiedeń - Budapeszt
- 2000 – “Przeгляд z malarstwa”, Bunkier Sztuki, Kraków; “Negocjatorzy sztuki”, CSW Łaźnia, Gdańsk
- 2001 – “Irreligia”, Atelier 340, Bruksela
- 2004 – “Wisła”, Galeria Zderzak, Kraków; “Powinność i bunt”, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa
- 2005 – “Kilka wątków”, Muzeum Górnośląskie, Bytom; “Moskwa – Warszawa”, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa oraz Galeria Trietiaowska, Moskwa
- 2006 – “Malarstwo”, Galeria DAP, Warszawa; “Malarstwo Polskie na początku XXI wieku”, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa
- 2008 – “Obrazy rozproszone”, Galeria Le Guern, Warszawa; “Sztuka cenniejsza niż złoto”, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Warszawa (z Markiem Sobczykiem)
- 2009 – Otwarta Pracownia, Kraków; “Elektrociepłownia – impresje”, Mieszkanie 23, Kraków; “Gender – check”, MuMok, Wiedeń (z Markiem Sobczykiem); “Iluminacje”, Salon Akademii, Warszawa
- 2010 – “A. Przyroda B. Przemysł C. Kultura i wypoczynek (szeroko rozumiane)”, Galeria Atak, Warszawa
- 2011 – “Nie należy myśleć tylko o jednym”, Państwowa Galeria Sztuki, Sopot
- 2011/2012 – “Tür an Tür. Obok. 1000 lat sąsiedztwa w sztuce”, Martin Gropius Bau, Berlin (z Markiem Sobczykiem)
- 2012/2013 – Galeria BWA – Miejski Ośrodek Sztuki w Gorzowie Wielkopolskim
- 2013 – “Stare papiery”, Galeria Bielska BWA; “Minister nie aprobuje takich wypowiedzi albo Metapolityka”, Galeria Zderzak, Kraków; “Drzwi otwarte”, Galeria Ego, Poznań
- 2014 – “Stare papiery. Nowe obrazy”, Galeria Zderzak, Kraków
- 2015 – “Kilkanaście nowych obrazów”, Centrum Aktywności Twórczej, Ustka
- 2016 – “Tabela co? Czym?”, CSW Łaźnia, Gdańsk (z Markiem Sobczykiem)

NAGRODY:

1985 – I Biennale Młodych “Droga i prawda”, Wrocław (III nagroda)

1998 – Paszport “Polityki” za rok 1998

2001 – Nagroda kwartalnika “Exit”

2004 – Nagroda im. Jana Cybisa

2014 – Nagroda im. Kazimierza Ostrowskiego